

BISERIC'A SI SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septimana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele se adreseze Redactiunii dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Nr. 2775 ex 1879

14 scol.

Cerculariu

catra tote inspectoratele scolare din eparchi'a Aradului, in caus'a scólei medie de industria.

Inaltulu Ministeriu de cultu si invetiamentu, sub 27 Decembre a. tr. Nr. 1472 a emisu in caus'a scólei medie de industria, urmatoriulu cerculariu:

„Este unu faptu recunoscutu ca numai aceea tiéra póte contá la bune relatiumi economice, care de o potruva desvólta factorii principali ai economiei: agricultur'a, industri'a si comerciu. Poporatiunea tierii nóstre s'a ocupatu pana acuma mai vertosu de agricultura, din care ocupatiune unilaterala au urmatu multe feluri de scaderi sociale si economice.

Daca voimu se intarimu prosperitatea tierii si se-i asiguramu viitoriulu, trebe se ne ingrijimu ca pre langa desvoltarea agriculturii se se cultive inca industri'a si comerciu, si deschilinitu se se respandéscá desteritatea si cunoscintiele acelea industriale, cari se baséza pre sciintia.

Astadi celu mai putinte factoru spre inaintarea industriei este instruirea speciala in singuratelecele maestrii.

Spre acestu scopu, in tómn'a trecuta s'a infintiatu in Budapest'a scóla media de industria, in carea instruirea (invetiarea) teoretica si practica in industrii se conduce asia, ca tinerulu care absólva aceea scóla, se póta deveni bunu conducatoriulu technicu intr'unu ramu séu altulu alu industriei.

Acésta scóla are trei despartieminte: pentru architectura, mechanica si pentru chemi'a industriala, dara cunoscintiele generale se propunu tuturoru despartieminteloru.

Cursulu invetiamentulu este de trei ani, si s'a inceputu cu bune presemne. In cursu se primescu tinerii, cari au absolvatu cu bunu resultatu

cele patru clase inferióre ale gimnasiulu séu ale scólei civile, séu cari ca privatisti si-au casigatu atátea cunoscintie, câte se invétia in acelea patru clase.

Ar fi de doritu ca municipie si diecese se trimita tineri pentru a frecuentá aceea scóla.“

Cand comunicámu acestu cerculariu cu onoratele nóstre inspectorate scolare, trimitiendu-lu fiacaru in 2 esemplare tiparite, póftimu pre Pré onorati domni inspectori, ca infintierea scólei susnumite, se o aduca si la cunoscintia poporului nostru, in modulu usitatu, apoi aretandu aloru nostrii binefacerele unei asemenea scoli. se-i indemne a se folosi de acelea, intru interesulu loro, si alu nostru alu tuturoru.

Aradu in 10 Ianuaru 1880.

Ioanu Metianu m. p.
Episcopulu Aradului.

Art'a de viétia.

(Fine.)

In ceea ce privese manierele, francezii sunt primulu poporu in lume. Francesii nu sunt numai unii catra altii afabili; ci au stima mare si facia de proprietate, facia de lucrurile straine. Nicairi nu este mai multu respectata proprietatea straina cá in Franci'a. Acolo nici cersitoriulu nu se apropia se ia vre o póma din pomii plantati pe langa drumuri, cu tóte ca nu-i pazesce nimenea. De aci vine, ca Franci'a este o tiéra bogata in proprietari mici, si proprietatea de pamentu unu lucru mai generalu, decât in ori care alta tiéra. In Franci'a si clasele cele mai de jos ale societátii si-deprindu prunciu loro inca de mici a se purtá cu tóta stim'a facia de ceialalti ómeni si facia de proprietátile loro. Acésta stima facia de ceialalti ómeni si facia de proprietate este ceea ce numimu bune maniere. Acésta stima li se intiparesce cu multa ingrigire in Franci'a prunciloru din tóte clasele societátii. Rari affi ómeni duri intre Francesi, din contra ei sunt fini intre sene si prevenitori facia de straini. Samuel Lang face in cartea sa intitulata „memoarele unui calatoriu“ urmátórele

observatiuni: „Stim'a, ce o are cineva in tóte lucrurile sale facia de sentimentele altor'a este o deprindere de mare valóre, mai cu séma daca este respandita, si a devenitu o regula generala de educatiune in fiacare familia. Acésta stima este atât pentru prunci cât si pentru parinti o impintenare la fapte bune, care se realizéza cu ajutoriulu manierelor. Este o trasura frumoáa a caracterului nationalu si a societátii franceze, cá in Franci'a invétia ómenii bunele moravuri, prin contactulu, ce-lu au unii cu altii mai multu, decât in ori care alta tíera din Europ'a.“

Aceleasi maniere frumoáe se vedu apoi si intre lucratorii din Franci'a, afte-se ei ori unde, la lucru pre strada ori acasa. Manierele frumoáe nu facu numai altor'a bucuria, ci mai pre sus de tóte omului, carele le posede. Barbatulu, carele se scóla, si preda scaunulu seu unei dame séu unui betranu — ori cât de nensemnatu s'ar paré acestu lucru — semte o mare bucuria in momentul, cand vede, cá a potutu face altor'a o placere. Pentru clasele de jos ale poporulu este mai mare trebuintia a posede maniere decât pentru ómenii avuti, deorece ei sunt avisati continuu unii la altii. Lucratoriulu cu maniere frumoáe este placutu camaradiloru sei, este placutu stepanulu sei si familiei sale. Simpatiele cascigate la altii sunt pentru elu de mare valóre. Ele i-indulcescu dílele vietii, si lu-facu se-i fia mai usioru a prestá greutatile, cu cari are sé-se lupte pentru sustinerea sa.

De mare insemnatate mai sunt pentru viétia si distractiunile, petrekerile. Omulu nu póte lucrá continuu, elu are lipsa de odichna si din cand in cand de petrekerere. Sunt multi ómeni, cari despretiuescu petrekerile. Acestu despretiu este inse o mare gresíela. Adeveratele petrekeri nu sunt perdere de timpu, din contra ele sunt unu medilocu de a ne crutiá viétia. Cine vrea se fia sanatosu, trebuie se-si intocmésca lucrurile astfelu, cá se-i remana timpu de ajunsu si pentru recreatiune si petrekerere. In omu este inascuta o tendentia puternica dupa petrekerere. Acésta tendentia inca si-are scopulu ei. Orice incercare de a o inabusí este unu lucru nebunu. Omulu, carele nu si-póte petrece frumosu, cade mai curand séu mai terdiu in vitiu. De aceea dice cu dreptu aventu Sydney Smith: „Ca se poti combate cu succesu vitiulu, trebuie se-lu inlocuescu cu ceva mai bunu“. Beti'a de vinarsu d. e. este unu vitiu mare. Daca voimu inse, cá se o sterpimu, trebuie se o inlocuimu cu altu ceva. In Irlandi'a s'a facutu incercarea a se inlocui prin musica, s'au formatu adeca in diferite parti ale tierii reuniuni de ca. tari, si astfelu petrekererea, ce-o a aflatu ómenii in musica, i-a facutu sé-se parasésca de vinarsu. Music'a face pre omu veselu, ea este unu medilocu de petrekerere si placere pentru celu seracu, ca si pentru celu avutu. De aceea este fara indoíela unu bunu simptomu la noi, cand vedemu, cá se forméza totu mai multe reuniuni de cantári in mediloculu poporulu. Faptulu acest'a promite multu. Poporulu nostru va aflá in cantare unu mediloca insemnatu de petrekerere, si astfelu se va parasí de alte petrekeri stricatióse.

In natura sunt o multime de obiecte, cari sunt totu atâtea isvóre de placere. O multime din aceste obiecte remanu inse neesplotate dinmotivu, cá omenimea se lasa pré multa condusa de partea materiala a lucruriloru, si nu cauta si partea ideala a loru, carea este in stare a ne face multu mai mare placere decât cea d'antainu. Se ne intipuimu d. e. cá

intr'o di frumoáa de primavéra ne aflámu intr'o gradina plantata cu arbori roditori si cu totu felulu de flori, se ni intipuimu, cá audimu concertulu pasariloru, si vomu aflá, cá mare este pentru omu placerea, cand se gasesce intre astfelu de impregiurári. Cu tóte acestea cáti ómeni traiescu in lume, cari nu sentu acésta placere, desi ea este eftina, si o póte avé fiacare omu. Câte case si câte gradini sunt, unde nu vedi o flóre macar, desi florile facu fiacarui omu o placere, si ele imbina natur'a cu frumseti'a. O flóre in feréstra nu este vre unu lucru mare, cu tóte acestea ea da casei intregi o facia mai frumoáa. Ea lipsesce inse din cele mai multe case, pentruca este pucinu desvoltatu gustulu facia de frumsetiele naturei, tocma asia ca si facia de obiectele de arta.

Nu numai ómenii, cari au averi mari potu avé si viétia placuta, dincontra acést'a o poti gasi chiar mai usioru la ómenii mai cu pucina avere, dar cu pricepere. Pentru a avé o casutia curata si sanatósa, a fi aprovisionatu cu cele trebuintióse pentru traiulu vietii, nu se recere multa avutia, este de lipsa numai pucina pricepere si calculu, si le póte avé pe tóte fiacare omu capace de munca.

Mare placere facu omulu si obiectele de arta. Acestea snnt astadi in urm'a multorlu inventiuni atât de latite, incát si-le póte procurá fiacare omu. Fiacare icóna, care representa o ideia nobila, o fapta marétia, séu frumseti ale naturei este unu invetiatoriu, unu medilocu de educatiune si unu ajutoriu intru cultivarea nóstra. Ea ne face cas'a placuta, si da vietii casnice unu lustru si o placere. Mari servitii au facutu in decursulu vécuriloru némulu nostru icónele sante. De ce se nu ne infrumsetiámu óre acum casele nóstre si cu barbatii mari ai nostri, si cu icóne, cari se represente si faptele mari ale romaniloru?

Art'a de viétia se manifestéza in diferite moduri. Ea se póte inse reasumá in cuvintele: „intrebuintiéza tóte in modulu celu mai bunu.“ In lume nu este nimicu atât de neinsemnatu, cá se nu merite atentiunea nóstra, pentruca omulu, care scie trai, scie se traga mari folóse si din lucrurile cele mai mici. Prin art'a de viétia potemu dá vietii casnice lustru si frumsetia. Ea ne face se aflámu in natura continuu noue placeri. Ea se estinde asupra intregii vietii sociale, si prin simpatia si sinceritate i-da farmeculu necesariu. Cu ajutoriulu ei ne potemu face pre noi si pre altii fericiti. Ea ne ajuta, se ne ridicámu preste celelalte fapturi din lume, si se ne inaltiámu la perfectiune, si astfelu ne invétia a imbina cele temporane cu cele eterne.

M a m ' a.

Cea mai sublima intre tóte tipurile de femeia este totdeun'a mam'a, carea pórtá crucea iubirei nemarginite, carea si-sacrifica frumseti'a, viétia pentru dulcele-i fructu. Mam'a e profet'a, care pr vede viétia viitória; Sibill'a, de pe acatei budie plapande isvorescu secretice spiritulu atotsciitoriu; farmecatórea, care ne incanta si desmérda cu legendele si doinele ei dragalasie. Din momentul cand simtiesce la pep-tulu ei unu angeru dulce de amoru, asia ni se presinta, ca si cum ar voi se inradacineze in inim'a copilasiulu tóte simtiemintele, cugetele si dorintiele ei, a buná-óra ca si paseric'a ingrigitá, carea aduna multe me-

runtisiuri de pe campu pentru d'a gati puiloru unu calcusiu mai bunu.

Mam'a e trimisa in lume ca se puna temelie solida la fericirea familiei, si prin acést'a sè-se promove bunastarea omenimei. Ce missiune divina! Si spre realizarea acesteii chiamari sacre ea este mai de apròpe chiamata, càci Ddieu a inzestrat'o cu arm'a cea mai puternica: cu iubirea nemarginita si adeverata. Acést'a arma constringe pe celu mai tare a se aplecà, inchinà naintea mamei; si astfel se stabileste armonia si prin ea causat'a indestulare a cercului familiaru. Intr'adeveru, mam'a e unic'a fiintia carea ne iubeste adeveratu si ferbinte; iubirea ei este pentru noi caubulu vietii, ochii ei isvòrele focului, din cari si-imprumuta firea nòstra splendòrea incantatòria, éra budiele ei su-flori frumòse, din cari si-suge sufletulu nostru fericirea, viét'i'a. Fia mam'a fiint'i'a cea mai parasita in lume, lupte-se cu cele mai crude loviri ale sortii: daca priveste la baiatulu ei cum viséza celu mai dragalasiu visu alu vietii abia resarite, cu càta caldura se alipesce de sinulu sdruncinatu de dureri, si daca i-aude vòcea dragalasia, — o, atunci mam'a uita de tóte neajunsurile si suferintiele, ea e cea mai fericita si nu ar abdice de baiatu pentru tóta lumea. Atát'a caldura posiede inim'a unei mame adeverate!

Si o astfelu de fiintia se nu aiba puterea cea mai mare si educativa asupra copilului? Influintiarea mamei nu se pòte inlocuí in lume. Ddieu a creatu femeia, ca se fia adeverat'a educatòre si mangaiare a familiei; se fericéscu pe copiii sei educandu-i cum se cade in primii ani ai vietii, cand influintia materna e mai decidiatòria. „Tierile si cetàtile sunt feminine, si intr'adeveru, mamele, cari educa pentru viitoriu pre copii in cei d'antai cincii ani intemeiéza tieri si cetàti“, — dice Jean Paul.

Istoria ne testéza, cà mai fiecare barbatu epochalu a avutu mama buna, carea s'a ingrigitu de educatiunea fructului seu, si l'a aredicatu la demnitatea admirabila. Asia ne aducemu a minte de Cornelia, mam'a Grachiloru, de Aurelia, mam'a lui Cesar, si de Atia, mam'a lui Augustu, Veturia, mam'a lui Coriolanu, este singura in stare a desarmà pe fiulu seu si astfelu a scapà Roma de periclu. Stefanu celu Mare fiindu batutu la Resboieni séu la Valea alba, numai admoniarei materne are se multieméscu mai apoi invingerea sa grandiósa asupra turciloru.

Nu se pòte negà, cà impressiunile prime sunt fòrte decidiatòrie pentru noi. Educatiunea prima este fundamentulu intregei educatiuni. Si daca influintiarea d'antaila este gresita, urméza pré invederatu, cà nici rezultatele urmatòrie nu potu fi corespundietòrie sublimului scopu. Si fiindcà prim'a educatiune se misca numai in cerculu sacru alu familiei, se pretinde cu totu dreptulu, ca educatorii naturali, si primo loco mam'a sè-se afele intru tóte si preste totu la culmea missiunei-sale. Pentru crescerea càt mai buna si sigura a copiiloru ei, se fia inzestrata cu cunoscintiele cele mai necesarie cu privire la educatiunea fisica. C'aus'a scaderiloru multe in educatiunea familiara se pòte atribuí de comunu acelei impregiurari triste, cà mamele in cea mai mare parte sunt neesparte si nu sciu educà cum se cuvine. Sunt multe casuri, cà mamele cele mai insufletite pentru chiamarea loru comitu gresielu grave si fòrte periculòse in crescerea casnica, càci nu au nici unu indreptariu in oper'a loru divina. Si càti copii nu cadu victim'a mamelor neesparte!

Petrinsi fiindu de insemnatatea cea mare a mamei in educatiunea omenimei, mi-am propusu a dà mamelor unu indreptariu scurtu, o carte, din carea se invetie a educà càt mai rationalu, ferindu-se de tóte relele, cari ar poté fi numai spre ruina familiai.

P.

Dòue epistole ale Metropolitului Siagun'a.

Seciani, 6 Decembre 1879.

Onorata Redactiune! Am onòre a Ve comunicà doue epistole ale Escelentiei sale, Domnului si fostului de fericita amintire Archiepiscopu si metropolitu alu romaniloru Andreiu Baronu de Siaguna, un'a oficiòsa din 7 fauru 1852, cà episcopu, catra consistoriulu serbescu din Timisiòr'a, care pre timpulu veduviei scaunului seu Episcopescu, in caus'a divortiala a Ecaterinei Papp Fagarasi din Lipov'a in Banatu, si a sotului ei Georgiu Papp Fagarasi din Partosiu in Ardealu, s'au adresatu dupa manier'a jurisdictiunei civile catra consistoriulu din Sibiu, si nu catra episcopulu aceluia, care procedura l'au fòrte indignatu pre Siaguna si s'au semtitu necessitatu a repune actulu inapoi, cu epistol'a deslucitòria si multu instructiva, arétandu, cum este de procedatu in casuri de asemenea natura; èr alt'a privata din 12 decembre 1867, ca Metropolitu, catra unu archimandritu floromanu, care pentru acést'a, desi Serbu, au fost pedepsitu de congressulu serbescu, pe care la gratulati'a dilei sale onomastice la rugarea densului de vre-unu sfatu, séu altu ceva, lu-mangaia prin scrisòrea acést'a, care vérsa multa lumina preste trecutul lui Siagun'a, arátandu-i calea cum pòte deveni omulu mare p'in pacientia si diligintia chiar inaintea contrariilor sei Caror'a pentru insemnatatea loru cea mare istorica, si instructiva, me rogu se le dati locu in pretiuit'a fòia, ce redigeati, facendu-ve de o data cunoscutu, cà ambele aceste epistòle le am primitu dela Nicolau Petrescu preotu in Remetea-Temisiana in 13 noembre 1879. Domni'a sa mi-a promis, cà mi-va procurà si mai insemnate date in cestiunea manastiriloru, din care se va vedé cà cea a Besdinului, Bodrogului, Mesiciului si Sangiorgiului inainte de venirea serbiloru au fostu romane, si la Servitiulu divinu s'au folòsita de limb'a romana, de pre care timpuri se dice, cà pana astadi se pastreza intrunu locu secretu nisce carti romanesci mai vertos din manastirea Sangiorgiului, cu care s'au folòsitu inainte de ocuparea prin serbi. Daca Domni'a sa va fi in stare se ne procure astfelu de date, atunci fia siguru, cà nu numai eu, ci tóta romanimea, i-vomu fi datori, cu multiamita! „lucrati nu lucrare peritòre, ci lucrarea, care remane in viét'i'a de veci, si ispititi scripturile, cà in ele avemu viét'i'a de veci càci spre acést'a sunteti chiamati“!!

Età acele epistole, cea adresata Consistoriulu din Timisiòr'a suna:

Pré cinstite Consistoriu Eparchialu!

Din sessi'a consistoriala a Temisioarei, in a 17. Ianuariu a. c. Nru ⁶⁵³/₈₅₁ tienuta, amu primitu o scrisòre din diregatoria cu 5 acluse adresata „cinstitului consistoriu a Ardealului“ prin care acést'a se poftesce, cà se cerce a impacà pre Ecaterina Papp Fagarasi din Lipov'a in Banatu, cu barbatulu ei Georgiu Papp Fagarasi din Partosiu in Ardealu, si despre sporiulu

osteneleloru intru impacarea loru facute, se trimita acolo aretare cu întorcerea jelbei.

La care in locu de consistoriu vinu a raspunde eu cu adevarata iubire, si érasu dicu cu adevarata iubire, cá nu cumva sè-se afe cineva, care ar dá unu intielesu strembu respunsului meu, care este basatu, pe impreunarea credintiei, si pe adeverulu invatiaturiloru, si a canóneloru santei maicei nóstre biserici, si asia pe temeulu acestor'a dicu, cá cuprinsulu susucitatei recuisitiuni, este de feliulu acel'a, care consistoriulu de aici nu lu-póte efeptui, nici pre langa ostenelele cele mai mari, pentruca intielesulu celu literalu alu recuisitiunei cere o lucrare, care coversiesce putinti'a puterei omenesci, de vreme ce jeliutóra femeia se afla la Lipova in Banatu, ér jeliutulu barbatu la Partosiu in Ardealu; mai departe pré cinstitul Consistoriu trece hotarulu ocarmuirei sale prin pomenit'a sa recuisitiune, cáci intr'ens'a poftesce, cá consistoriulu de aici se trimita acelu'a aratare despre sporiulu osteneleloru sale facute in privinti'a impacarei numitiloru casatoriti, cand barbatulu píritu se afla de 3 ani in Eparehi'a mea, si are aci deprinderea sa, prin urmare este supusu jurisdictiunei Ardeleni, precum in privinti'a politica, asia si in cea bisericesca, si asia píritóri'a muiere debue se lu-caute la jurisdictiunile Transilvane.

Am observatiuni temeince si in privinti'a cortesiei, care o întrebuintiáza pré cinstitul consistoriu in recuisitiunea sa. O astfelu de cortesie este necunoscuta in intrég'a nóstra biserica ecumenica, prin urmare si in biserica nóstra parochiala din Austri'a — eu sum convinsu, cá câte eparehii de ale nóstre erau pana acuma veduve, nici un'a din ele nu întrebuintiá cortesie a aceea catra alte Eparehii provideute ori neprovideute cu episcopulu seu, pe care pré cinstitul consistoriu, o a întrebuintiatu acum catra consistoriulu de aici, prin urmare catra unu Episcopu. Ba ce este inca mai multu, sciu amesuratu, cá nici ocarmuirea Episcopiei nóstre Temisiorene, cea ce erá pe vrémea veduviei, dupa mórtea repansatiloru sei in Domnulu Episcopi, Avacumoviciu, Putnicu si Manoiloviciu, nu întrebuintiá cortesie a acést'a, care dupa convingerea mea este o imitare a manierei altei jurisdictiuni, pentru care se potrivese, éra pentru cea bisericesca nici decum, de o parte, éra de alta este o nascere postmartiala a anului celui fatalu 1848 care acum — cand cu ajutoriulu lui Dumnedieu si cu biruitóra drépta a Pré inaltiatului nóstru imperatu tóte s'au liniscitu, si in cararea loru s'au redusu — nu este cuvintiósá, si nu corespunde pusetiunei ocarmuirei bisericesci. — Noi amu pacatui tare, daca amu gandj cá antecesorii nostri nu aru fi avutu cortesie buna, si indreptarea ni o aru fi lasatu nóue. Eu afirmezú cá unu astfelu de gandu remane pana atunci unu ce subiectivu, si nu póte schimbá cortesie a cea pana acumu întrebuintiata, pana cand obiectulu acést'a nu s'ar pertractá din forma in forma ca legiuitu. Asertulu si-are tari'a sa, in uniformitatea aceea, care debue se fie in privinti'a cortesiei la tóte ocarmuirile eparchiale, cáci almintrelea s'ar poté escá, atátea feliuri de cortesii, câte ocarmuiri sunt, de care se ne ferésca Dumnedieu!

Se si-aduca aminte, me rogu pré venerabilulu consistoriu de scrisorile Archi- si Episcopiloru, care le-au capetatu pe vrémea veduviei scaunului Episcopescu de acolo inainte de anulu 1848, si va aflá mare deschilinire intre cortesie a acelor'a, si între aceea, cu care scrie acum Consistoriulu de aici, care

are legiuitulu seu Archiereu. — Cortesi'a acést'a a despomenitei recuisitiuni are inca si o alta parte rea, si adeca aceea, cá dá privilegiu a gandj unui canonicu si barbatu bisericescu, ca cand urzitoriulu nou-tátiei acesteia ar vié a trage o linia deosebitóre între Episcopi si Consistoriu, care ideia nici unu bine nu póte aduce bisericei, ci mai tare póte inmultí re-lele acelea, cari ici colea se ivescu in biserica spre cea mai mare intristare a credintiosiloru ei fi! — Standu aceste asia, urméza, cá despomenit'a cortesie e calificata a produce o polemica, fara de care putemu fi mantuiti, ba inca póte aceea degenerá in aperarea unei sisteme, care vatema genuitatea institutiuniloru bisericesci, si póte trage la indoiéla intielesulu loru celu adeveratu si intaritu prin unu pracsu de mai multe veacuri, precum si póte slabí un'a intielegere si iubire între Archierei si presbiteri, fara de care sunt aramá sunatóre si chimvalu resunatoriu, desi amu grai in limbi angeresci.

Pre langa tóte acestea, care le-amu scrisu aci, din rívna catra institutiunile bisericei nóstre, si din iubire si cinstire catra pré cinstitul consistoriu, întoreandu comunicatele, si pofindu cá tatalu cerescu se deie putere destula cá pré cinstitul consistoriu, se póta spori pentru dobandirea Archiereului seu, remanu cu bunacuviintia si impartasirea binecuvéntarei Archieresci,

Alu pré cinstitului consistoriu
Sibiú in 7 februarie 1852

de totu binele voitoriu
Andreiu Siaguna m. p.
Episcopu.

A dóu'a epistola este urmatóra:

Pré cinstite Domnule Archimandritu mie iubite!

Ti-multiemescu pré cinstiei Tale, cá ai avutu bunatate de a-mi felicitá din'a mea onomastica cu cuvinte alese; si tí-poftescu, cá tatalu cerescu se deie pré cinstiei Tale sanatate statornica spre multi si fericiti ani, spre a ajunge si a petrece santele serbatoru ale nascerei si botezulu Domnului, si ale anulului nou in deplina indestulare.

Mi-ai amintitu pré cinsti'a Ta in scrisóre-ti cuvintele mele, care se ti-le fiu disu cu privilegiulu unei intalniri la Temisióra, adeca; cá se fiu disu, cá pré cinsti'a Ta vei fi ingropatu la manastire in Sremu. Eu inca mi-aducu aminte de aceste cuvinte, la care mai adaugu si acést'a: cá dela omu atírna a fi, séu a nu fi ingropatu la manastire. Cand pre mine Raia-ciciu m'a pusú de archimandritu la Covilu mi-dicea lumea: cá in Covilu voiú fi ingropatu. Dar eu almintrele am cugetatu, cá adeca: eu la Covilu nu voiú fi ingropatu, cáci viéti'a manastirésca nu este mórtea, ci activitate de contemplatiune a celoru mai sante nisuieli pentru perfectionarea calugarului in chiamarea sa, spre care s'au deobligatu elu cu juramentu. Si asia strensu m'am tieutú de chiamarea si diregatori'a mea, pazindu ordinea bisericesca in- si afara de biserica, in- si afara de manastire, cu rugatiuni si cu studierea opuriloru classici ale santiloru parinti, si a vietiei santiloru, si éta cá Dumnedieu nu m'a parasitu.

Dara ce se dicu pentru fatalitatile si gónele ce mi s'au intemplatú din partea calugariloru sedusi de colegii mei din Carlovétiu de secretariulu *Bericu*, fostulu Archimandritu *Stoicoviciu* si Archidiaconulu *Ivascoviciu*. M'au píritu ca'ugarii la imperatulu, cáci

amu prapaditu averea manastarésca, éra cei trei atfietori mi-diceau că nici archimandritu nu me voi face, si Episcopulu *Hranislavu* ca administratoru alu veduvitului scaunu Archiepiscopescu cedeá calugari-loru! Multu ar fi se descriu nevoile mele, cu care eram silitu a me luptá in contra unor colegi blastemati, cari vreau se me ingrópe de viu, si éta Domnedieu m'au mantuitu de tóte nacazurile!

Tiene-te stensu si pré cinsti'a Ta de chiamare-ti si diregatoria-ti, studiéza neproruptu, si vei sporí la manastirea cea frumosa a santului Todoru Tironu ca unu crinu frumosu; ceea ce ti-poffescu din totu sufletulu, si remanu cu binecaventarea Archierésca.

Alu pré cinstiei Tale

Sibiiu, 12 Decemvrie 1867

de totu binele voituriu

Andrei m. p.

Archiepiscopu si Metropolitu.

Din aceste se vede că Siaguna din tineretia au fost reu veduitu in ochii Serbiloru. Dintre cei trei voituri mari de reu ai sei, secretariulu Bericiu au muritu, Stoicoviciu traesce si astadi e Episcopulu Budei, si Archidiaconulu Ivascoviciu e fostulu Episcopu a Aradului si impreuna luptatoriu alui Siaguna pentru recascigarea Metropoliei si ierarchiei romane; mai apoi Metropolitulu romanloru din Ungari'a si Transilvani'a in Sibiiu, si in fine astadi patriarchu serbescu in Carloveti. Hranislavu au fost Episcopulu Bacichei in Neoplanta, care dupa mórtea Metropolitulu Stefanu Stancoviciu, pana la alegerea lui Raciacieiu 1842 au fost administratoru metropolitanu. Ur'a serbiloru in contra lui Siaguna au mai crescutu atunci, cand dupa alegerea densului de Episcopulu Transilvaniei la 1846, au redeseptatu ideia, éra la 1848 au pretinsu chiar in modu solenu restaurarea vechiei metropolii romane independinte. Si la culme au ajunsu in 1860, cand totu pentru acést'a s'au luptatu elu si in senatulu imperialu. De unde nu e mirare că Serbiu cu tóte ocaziunile lu-necajau, precum si cu scrisórea acést'a adresata catra consistoriulu seu, si nu catra densulu, care e fetulu fostulu secretariu consistorialu serbescu din Temisiór'a si Archimandritu Stefanu Mihajloviciu, care pre la 1860 dicea catra multi, éra in anulu 1861 si catra mine că „ce vrea prostulu acel'a de Siaguna“? audi lume! dara scrisu este „că ocar'a ocaresce tiér'a“.

Inse lui Siaguna putienu i-pasá de tóte aceste, tacea, si mergea pe calea sa ca unu generalu invincibilu, si asia mai la urma, au invinsu, nu numai pe cei trei contrari ai sei, ci si pre altii cu multu mai numerosi si mai puternici de cât acesti'a, precum: Carlovetiulu, Blajulu, Strigoniulu, Vien'a si Rom'a, cari toti i-statea in cale, si stau de Imperatulu, cá se nu implinésca poff'a lui Siaguna restaurandu metropoli'a romaniloru, in detrimentulu privilegiatiloru si catolicismului, dara Siaguna pe toti i-au intrecutu reesindu invingatoriu prin restaurarea metropoliei independinte in 1864 denumindu-se de imperatulu pentru primulu metropolitu romanu densulu.

I. D.

Aradu, 14/26 Ianuaru. 1880.

Economi'a carnevalului.

Am datu acéstu nume articolului meu căci, scriindu in „Biserica si Scol'a“, dintre cele patru rubrici ale ale numai pentru cea „economica“ l'am potutu in-

tocmi. On. cetitoriu va judecă daca a fost posibilu altecum. Éta!

Fiecare omu, june séu betranu, fara osebite de sexu, si-direge economi'a vietii sale in respectu spiritualu si materialu asia, cá gestiunea ei o ficséza pe anumite restimpuri ale anului, dupa cum conventiunea sociala a indatinatu a o stabili.

Carnevalulu inca se cuprinde in anu, ca unu restimpu alu economiei vietii sociale. Trecandu preste multe, bune si rele, societatea dedica o di a carnevalului eschisivminte pentru distractiunea spiritului, carele apoi — in urm'a impressiuniloru sale — redá inimei partea ce i-se vine si ei din economi'a vietii.

Junimea romana din Aradu, ascultandu síoptele dorului portatu in sinu de dñe, dise: „se dámu tributulu spiritului, se facemu inca odata voi'a inimei, căci detori suntemu a li sacrificá o séra“!

Junimea romana de aici animata pentru scopu si provocata chiar prin partinirea publicului din anii trecuti, decise se arangieze si in carnevalulu acestui anu: unu balu nationalu in sal'a hótelului „Crucea alba“, menindu *venitulu curatu alu balului: pentru alumneulu institutului nostru pedagogicu-teologicu* din Aradu. (Membrii Comitetalui arangiatoriu: Aureliu Suciú advocatulu, Dr. Lazaru Petroviciu profesorulu, Teodoru Ceontea profesorulu, Terentiu Ratiu cand. de advocatulu, Petru Suciú inginerulu, Georgiu Purcariu contabilulu si Atanasiu Tuduescu notariulu.)

Scopulu celalaltu alu balului l'ati intielesu on. cetitori, din cele dise pana aci. Dar Dvóstra cunósceati acelu scopu si de mai nainte, fara a Vi-lu spune eu.

Desi acést'a, am crediutu de bine se ve intre-tienu câteva mominte la acésta cestiune de interesu socialu:

Daca ne uitámu la impregiurári cari din anu in anu ni ingradescu totu mai multu convenirile nóstre romanésce, trebuie se sustienemu, cá o convenire familiara mai mare din locu si din provincia, la unu balu, fara altu scopu ci numai puru socialu, a fost si este absolutu necesara pentru noi!

La acést'a inse, oricine mi-ar poté opune reflexiunea cá starea financiála de astadi e nefavoritóre scopului ce ni l'amu propusu. Respundu acelui „órecine“: participarea numerósa a publicului romanescu, la balurile junimei, de câteva ani incóci, este o dovédá despre interesulu nobilu ce lu-pórta facia de alumneulu institutului nostru pedagogicu-teologicu, pentru ajutorára materiala a celoru cari au se fia invetiatorii poporului. De aceea publiculu romanescu condusi de acelasi viu interesu nu va detrage sucursulu seu binevoitoriu nici in acestu anu; cu atât mai vertosu, cá dreptu recompensa pentru sucursulu seu on. publicu va avé totodata o séra placuta de distractiune. Mai respundu apoi acelui „órecine“: dar cari parinti voru fi aceia se lipsésca pe fiii loru de unic'a convenire fratiésca? — din contra, acei parinti sunt multu mai generosi, mai iubitori de fii loru, si de aceea li voru usorá convenirea, voru procurá sufletulu filloru placerea, si inimei loru voea, d'a se uni intr'o séra frate cu sora, sora cu frate, in hor'a bucuriei, in sborulu dulce alu sufletului, in armoni'a celoru mai caste sentimente!

Incheiandu aceste cuvinte la „Economi'a Carnevalului“, — carea trebuie se ne preocupe si pre noi romanii casi pre alte neamuri — daca voim se avemu unu micu terenu in viét'a familiara mai mare adica in societate; speru si de astadata partiurea caldu rósa a tuturiloru in favórea alumneului institutului

nostru pedagogicu-teologicu; si dorindn se participe cât mai multi din on. cetitori, la balulu junimei romane din Aradu, li dicu: la revedere Joi in 14/26 Februaru sér'a la 8 óre!

Omicron.

Diverse.

* **Apelu.** Societatea de cultura Macedo-Romana, a depus pre la tóte birourile telegrafo-postale din tíera Statutele acestei Societáti precum si liste de prenumerare séu aderintie.

Aducendu acést'a la cunoscintia publica, Comitetulu face unu caldurosu apelu catra tóti Romanii binevoitori ce si-iubescu neamulu si íntielegu cerintiele epoei in care traimu.

Tóte persónele ce vor binevoí a deveni Membri ai acestei Societáti emnaminte Romanésca, vor subscrie actulu de aderintia la birourile telegrafo-postale ér sumele cotisatiuniloru ce vor oferi, vor binevoí a le inaintá Dlui Elie Bosianu, Cassierulu Societáti in Bucuresti strad'a Dómnei Nr. 3. — *Comitetulu Societáti.*

* „**Legumari'a**“ séu „**Despre Legume**“ este titlulu unui opu lucratu dupa cei mai buni autori si dupa esperiintiele proprii de dlu *Nicolau Avramu*, inventatoriu in Totvaradi'a, comitatulu Aradu — care va aparé in curend in tipografi'a diecesana romana din Aradu. Lips'a unui astfelu de opu este de multu semnta la Romani. De aceea credemu, cá publiculu lu'va imbracisiá cu caldu' a carea o merita, cu atât mai vertos, cá dlu autoru a datu destule dovedi, cá posedé cunoscintie de ajunsu, spre a poté lucrá cu precisiunea necesaria unu astfelu de opu.

Cupriusulu opului este urmatoriulu: (Precuventare, — Introducere, — A) *Regule generali:* I Pusetiunea si pamentulu, — II Arangiarea gradinei, — III Gunoirea, — IV Alegerea varietátiloru de legume, — V Semenatulul si grija legumeloru prin presadire, — VI Presadirea, — VII Intrecultur'a, VIII Culegerea si grijea legumeloru preste iérna, — IX Cultur'a schimbátore, — X Diverse lucrári, — XI Producerea sementiei, — XII Clasarea legumeloru. — B) *Reguli speciali:* 1 Salatele, 2 Lobocele, 3 Verzele, 4 Pastaiósele, 5 Cepósele, 6 Bostanósele, 7 Radacinósele si tuberculósele, 8 Aromatele, 9 Sparg'a, 10 Frag'a. — *Adausu:* I Animale stricatióse séu cari se paru a fi stricatióse. — II Unele indrumári.) Cand luàm notitia de aparerea acestei carti, nu ne potemu retiené, ca se nu amintimu, cât de mari sunt folósele, cari le poté trage dintr'ens'a poporulu nostru. Este sciutu, cá multe gradini de ale nóstre sunt cu totulu necultivate numai din motivu cá ómenii nu le sciú plantá cu legumi. Cartea dlui *Avramu* este dara de siguru o binefacere pentru poporu. Cartea se va tipári pe chartia fina in formatu octovu litere cicero. Pretiulu este 60 de cr. v. a. si se poté prenumerà séu la tipografi'a diecesana din Aradu séu la autoriulu in Totvaradia post'a ultima Soborsin.

* **Invitare pentru abonamentu** la „Retacirile lui Odisseu“, poema epico-traditiunaria in 15 canturi dupa „*Homeru*“ traduse in versuri, deschide studintele gimnasialu, dlu *Simeonu P. Simonu*. Pretiulu unui esemplariu este 50 cr. Acést'a întreprindere merita cu a tât mai vertos spriginulu publicului, cu cât in casulu de facia apeléza si cere ajutoriu unu teneru, care acum pasiesce antai'a data pe aren'a literaria.

Se sperámu deci, cá publiculu va aprecii acést'a impregiurare, si de siguru va incuragiá talentulu si diligenti'a. Pretiulu de abcnamentu sè-se trimita la autoriulu in Blasiu.

† **Necrologu.** *Ecatarina Miculescu* soci'a preotului Vasile Suciú din F. Batoru com. Bihor in 10 Ian. a. c. st. v. dupa neasteptata si grabnica suferintia au incetatu de a mai traí, fiindu in etate de 32 ani. Despre acést'a trista intemplantie cu inima plina de dorere, si cu lacrimi curgátore incunosciintieza iubítulu ei sociu si iubítii sei fi Maria, Silvia si Traianu pe tóte rudeniile, cunoscutii si amicii sei. Fie-i tierin'a usióra si numele ei in eternu neuitatu!

I. B.

* **Camer'a deputatiloru** din Budapest'a s'a ocupatu in dilele prime ale septemanei cu turburárele intemplantie pe stradele din Budapest'a. Deputatulu Ludovicu Moesary a propusu, ca camera se esmita o comisiune, care secerceteze ad'verat'a causa a acestoru turburari. Conte Aponyi a propusu, ca camera se-si esprime parerea de reu, cá guvernulu n'a fostu in stare a evitá aceste turburari. Discussiunea a fostu lunga si infocata, dar dupa deslusirile date de guvernulu camer'a a trecut la ordinea dilei. Dnpu acést'a s'a ocupatu cu proiectele de lege pentru ajutorirea comitateloru greu cercate prin recolt'a cea rea. Proiectele guvernului s'au si primitu in desbaterea generala. Dupa aceste proiecte se voru face lucrári publice, ca ómenii lipiti se aiba ocaziune de casigu, si sè-se dea bani imprumutu cu interese de 6 percente cu amortisare.

* **Camer'a Romaniei** a primitu la 15 Ianuariu c. v. proiectulu pentru rescumpererea cáiloru ferate adoptandu modificárele facute de senatu.

* **Drumu de feru aerianu.** Unu proiectu de drumu de feru aerianu va fi in curend supusu consiliulu municipalu din Paris. Prim'a linia a drumulu de feru in cestiuene, construita cu titlulu de incercare, va merge dela biserc'a Madelen'a la piétr'a Bastiliei, si daca acést'a prima incercare va dá rezultate satisfacetóre, centrulu capitalei va fi legatu prin alte asemeni cáu cu diversele gári ale drumulu de feru, cu administratiunea posteloru, etc. Railurile acestuiu drumu de feru aerianu vor fi asiediate pe nesce traveuri sprijinite de colóne de fonta de feru, asiediate din distantia in distantia, si ridicandu-se apópe la inaltimea primulu etagiu. Va fi naturalminte o cale dubla. Pretiulu locuriloru va fi fixatu la 15 centime. Autorulu acestuiu proiectu nu cere nici subventiune nici garantia de interessu; elu va constrú prim'a linia cu risiculu si pericolulu seu, numai incercarea se aiba o durata de 5 ani. „V. Cov.“

* **Cronic'a imperatiloru.** O fóia franceza a computatu, cá istori'a universalá ne presinta 2540 imperati si regi, cari au domniut preste 64 po. óre. Dintre acesti 2540 monarhi au fost 299 goniti de pe tron, 64 au abdisu, 20 s'au sinucisu, 11 au nebunitu, 100 au muritu in resbelu, 122 au caditu in inchisóre, 25 au muritu mórte martira, 151 au fostu ucisi prin arme, 62 veninati si 108 judecati la mórte.

* **Placarde curióse.** In diu'a de anulu nou s'a veditu pe stradele Petropoli, Chievului, Moscvei si Carcovului nisce placarde, prin care se anuciá cu litere mari vendiare de canari. Aceste placarde au statu mai multe dile in vederea publicului; dar cine le cetea se ingroziá, pentruca sub anuciú erá tiparitu cu litere mici: „daca tiarulu nu va dá con-

stitutiune poporului rusescu pana la serbarea jubileului seu, atunci trebuie se móra.“ Politi'a rusésca pacalita prin aceste placarde este furiósa acum intru urmarirea nihilistiloru, cari in modulu acest'a s'au sciutu ríde de ea.

* **Deputatul Istoczy** luandu cuventulu in diet'a ungara cand se discutá asupra tumulteloru intemplete in Pest'a din incidentulu duelului Verhovay-Maithényi, dise, cá caus'a bólei, care inficiéza tíer'a sunt jidovii, ei sunt dara caus'a la tóte relele. Cu acésta ocaziune a voitu se cetésca statutele legei antisemitice din Berlin, dar a fost impedeatu de presedintele, din motivu, cá caus'a nu sta in legatura cu obiectulu din cestiune.

* **Lécu contra muscaturei de cane turbatu.** Gassel padurariu sasescu, unu mosnégu de 82 ani, serie urmatórele fóiei „Leipziger Zeitung“: Nu voescu a duce léculu cu mine in mormentu, de 50 ani l'am folositu pentru mantuirea ómeniloru si dobitóceloru de mórtea teribila. Acela e de totu simplu. „Se se spele ran'a cu apa caldúta si otietu caldu apoi se se usce. Dupa aceste se se verse pe rana câteva picaturi acidu hidrogenicu de cloru (Chlorwasserstoffsäure), pentruca acidulu de minerale nimicesce veninulu baliloru.)

* **Serbarea Paris-Murci'a** dimpreuna cu albumulu Paris-Murcia, carele inca nu este vendutu pana acuma a adusu dupa o dare de séma publicata in diurnalulu „Gaulais“ unu venitu curatu de 1.270,000 franci.

* **Ottero**, atentatorulu contra regelui Spaniei a fost dechiaratu de medici de nebunu si ca atare ne-capace de a fi trasu pentru fapt'a sa la raspundere. Din motivulu acest'a s'a sistatu cercetarea incontra lui. —

* **Duelu amiricanu.** Intr'o comuna de langa Ciaba doi teneri cercetau desu o familia, unde erau damicele de marítatu. De odata inse observara cá ei amendoi simpatiséza cu un'a si aceeasi féta. Lucrulu deveni seriosu, si astfelu remase, cá se decida intre ei duelulu. Ca se nu faca mare velva se decisera pentru unu duelu amiricanu, intielegendu-se, cá celu ce va trage globulu negru se manance dóue septemani fara cutitu si furculítia. Unulu dintre ei a si devenitu in acésta trista sórte, dar de cand cu globulu negru petrece totu inchisu in casa.

* **Esemplu bunu.** Unu pazitoriu de nópte in locu de a veghiá si a-si face rund'a, se asiediá pe o banca de naintea unei casi si adormi. Sergentulu controlatoriu aflendu-lu in acést'a positiune, lu-tredí si lu-trase la raspundere. „Dapoi“ respunse somnurosulu „eu voescu numai se premergu cu esemplu vagabundiloru, cum se folosésca nóptea pentru dormire si nu pentru vagabundare.“

* **Studentu si mirésa intr'o persóna:** Dlu D. Dr. in filosófia, scriitoriu si docentu la universitatea si politehniculu din Zurich, s'a logoditu cu Dsiór'a Carolina P. ascultátore de filosófia totu acolo, astfelu e acuma Dsiór'a „Studentu“ nevést'a amintitului.

* **Admonitiuni folosítore pentru económe.** Cugeta in tóta deminétia ce ai se lucrí in decursulu dilei si reugeta in tóta sér'a la rezultatulu lucrului teu. — Traiesce cotidianu casi cand mane ar trebui se mori. — Notéza regulatu erogatiunile si perceptiunile, fia acele cât de mici; acést'a ti-asiguréza stim'a barbatalui teu. — Nu cumpera incát e cu patintia nimicu ce nu poti solvi in bani gata. — Cere conta tocmai de ai si solvitu marfa si o pastréza

bine. — Nu solvi nici cand cont'a unui negutiatoriu ori industriasiu pana nu ai revidiat'o si adunat'o tu in-sasi. — Solvesce fiescecare conta indata ce poti si legaturile anului vechiu nu lasá se se strecore in ale anului nou. — Cine si-solvesce detoriile, si-maresce venitele. — Daca ai detorii, grigesce de solvesce interesele punctualu la terminu. — Daca ai imprumutatu cuiva vr'o sumulítia, grijesce a-lu face atentu pana nu se uita de ea. — Nu imprumutá nimarui, daca n'ai prisosintia. — Nu imprumutá nici cand acelor'a cari intrebuintéza banii pentru scopuri vane si egoiste. — Nu cumperá nici cand ce nu-ti este neincungiuratu de lipsa. — Depune fiesce care sumulítia de prisosintia in cutare cassa de pastrare; multe picaturi facu paraulu. — Nu merge nici cand la licitare, cáci acolo vei fi sedusa a cumperá obiecte de cari n'ai lipsa. Asiguréza-ti cas'a, olatele si viétia, ca se poti dormi cu atât mai liniscita. — Asigurarea vietii in tineretie e economisarea cei mai usióra. — Nu amaná pe mane, ce poti astadi ispravi comodu. — Tientesce in arangerea casei tale mai multu comoditatea si simplicitatea decât luxulu. — Mobilele scumpe sunt risipirea unui capitalu filosofatoriu, ti-costa chiria mai mare, multe cugete pentru sustienere si truda mare pentru curatirea si repararea loru. —

* **O espeditiune engleza la polulu nordicu.** In Angli'a se prepara o espeditiune la polulu nordicu fórte grandiósa. Espeditiunea va incepe in Iunie 1881 si va fi insocita si de o societate de venatori. De asta data se voru folosi si balóne astfelu, cá unde nu voru mai putea merge cu saniele se le intrebuintieze acelea. In fie care balonu voru intrá 7 persóne ducendu cu sene apa si proviantu pe 51 de zile, desi dela loculu pana unde potu merge cu saniele trebuescu numai 30 de zile. La polulu de nordu voru remané scrutatorii o septamana pentru cercetári scientifice, ér unu balonu va merge la Petesburg, de unde se voru trimite sciri in Angli'a. Din tóte locurile se voru luá fotografii

* **Focu mare.** In diurnalulu „Roman. Lib.“ cetimu urmatórele: Palatul administrativu din Iasi, vechi'a Curte domnésca zidita de Moruz-Voda, este aprópe mistuita de flacari. O parte din archiv'a judecatorésca, cassieri'a, post'a si telegrafulu au fost scapate. Acestu edificiu, celu mai mare si mai insemnatu din Iasi, ér asiguratu la „Romani'a“ pe sum'a de 800,000 lei. Se banuesce cá foculu ar fi fost pusu dinadinsu. Ministrulu de interne, insocitu de directorulu justitiei, aru fi si plecatu la faci'a locului.

* **Russia** dicu diurnalele, ar fi dechiaratu stateloru vecine, cá daca concentrarea de trupe la granitiele sale inspira ingrigiri puteriloru vecine, ea este gata in interesulu pacii a-si retrage trupele sale.

* **Adunarea provinciala** a Rumeliei orientale se va intruni la 13 februaru. Intre obiectele, de cari se va ocupá va fi si reducerea militiei, pentru a se poté face ecuilibru in bugetu.

* **Turci'a** a subscrisu actulu de cessiune referitoriu la districtele Gusinje si Plava. Astfelu se spera cá si in privinti'a acést'a se va satisface câtu mai curend tractatulu de Berlina.

* **Intre Turci'a si Angli'a** s'a inchieiatu o conventiune, dupa carea pe viitoriu se opresce comerciulu cu Negri. Ei se voru provede cu pasapóрте, li se va dá libertatea si se va portá grija, cá se-se póta rentóce in patria.

* **Instrucțiunea rurala în Franța.** Guvernul francez a cheltăit de doi ani în câte 57 milioane franci pentru zidirea și repararea a 4757 locale de școli rurale, cari se împart astfel: 1444 școli mici, 1738 de băieți, 968 de fete și 607 locale, în cari se află sub același acoperământ școli pentru băieți și fete. Aceste cifre, dice „Journal des Debats,” sunt negresite tare îmbucurătoare, dar cu toate acestea mai rămân multe de făcut. Mai sunt încă 298 de comune rurale fără nici un fel de școală, și 3307, cu mai mult de 500 locuitori, în cari nu se află școli de fetițe. După raporturile ministrului instrucțiunii publice mai sunt de clădit încă 17792 locale de școală, prin urmare în jumătate din comunele existente. Cheltuielile reclamate de zidirea acestor locale, se socotesc de ministrul instrucțiunii la cifra de 321 milioane franci. „Al.”

* **Fometea amenințată tare comitatul Ungvar.** Diariul „Ung” este informat din isvorul sigur, că în cercurile Sobranții și Beresna este fomete. Omenii sunt atât de lipsiți, încât familiile întregi și parasesc vetrele lor, și mergu în lanțuri țării la căsătorie. În valea Turja oamenii se hrănesc cu coceni de cucuruș măcinat.

* **Opusculatura a sloboditului în noaptea delă 27 Ianuarie** un necunoscut din strada spre o ferăstră din etagiul alu treilea delă casă orășului din Prsta, tocmai în despartimentul de dare. Glontiu la cădiu în odaia, după ce a spart ferăstră fără a face altă dauna. Pazitorii de noapte dicu, că nu au observat nimic.

* **Prunci fenomenali.** În Italiă este un prunc de 10 ani, care nu știe nici scrie, nici ceti, dar cu toate acestea rezolvă cele mai grele probleme matematice. Lui i s-a dat în dilele trecute într-o cafenea din Marsilia se înmulțesc 28427 cu 5555. Pruncu la ocolitu odată măsă, și cam după o jumătate de minută rezolvă temă corectă spre mirarea tuturor. Și în Ungariă este un astfel de prunc în etate numai de 7 ani, cu numele Moritz Frankel, care rezolvă cele mai grele teme aritmetice.

* **Din Poloniă rusă.** Diariul „Czas” află din Varsiovia următoarele: „Alalta ieri s-a cetit în gimnaziul din Varsiovia un decret, prin care se escludu o multime de elevi din toate școlile rusești, pentru că au participat la ovatiunile făcute în onoarea artistei poloneze, Modrzejewska. Pe când se citea decretul, un școlar din versta de 17 ani s-a sinucis cu un revolver în sala gimnaziului.” G. T.

* **Alegere fără alegători.** La 27 lună a curentă calend. nou a fost terminat deșeptă că se se face alegere pentru șcupcină bulgară. Telegramele din Sofiă spun înse, că poporațiunea bulgară este atât de indiferentă față de exercitarea drepturilor constituționale, încât din lipsă alegătorilor nu s-a putut efectua alegere în nici un cerc.

Concurs.

Prin decisiunea Ven. consistoriului dieces. alu Caransebesului din 4 decembrie a. c. Nr. 939 B. incuviințându-se un post de capelan pre langa betranul parochiu Ioan Murariu din comună Silhă în protop. Lugosiului, cottulu Carasiului; cu apriat condițiune: că fiitoriu capelan se fia îndatorat a administra provisorie și vacantă parochia din Comună Hezerisiu;

— se escrie concursu cu terminu de 30 de zile delă 1-a publicare.

Emolumintele sunt:

a) delă parochia Silhă 10 jugere pamentu aratoriu (de I-a classa) și ună a treia parte din stolă usuată delă 118 case.

b) delă parochia Hezerisiu, întreaga sesiunea parochială (de a III-a și IV-a classa), birulu preotiescu și stolă usuată delă 75 case.

Recurse se primescu numai delă clerici absoluti, care instruate în sensulu statut. org. au a se adresă catra On. sinodu parochialu gr.-or. din Silhă și a se trimitte dlui protop. Georgiu Pesteanu în Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu dlui protop. tractualu.

Conform decis. ven. cons. alu Caransebesului din 5 Decembrie 1879 Nr. 637 S. pentru ocuparea postulu de suplentu invetiatorescu la școlă conf. gr.-or. din comună Dragsina protop. Jebelului cottulu Timisiului se escrie concursu cu terminu de 6 septemani delă 1-a publicare.

Emolumintele sunt: în bani 162 fl. 50 cr., 30 meti de bucate, 5 jugere de pamentu aratoriu și cortelu liberu cu un jugeru de gradina, din toate acestea fitoriulu suplentu are a se folosi de $\frac{2}{3}$ și emeritulu invetiatoriu de ună parte din trei.

Aspirantii la acestu postu și voru trimitte recursele instruite conform dispuștiunilor stat. org. catra par. protop. tractualu Alăsandru Joanovicu în Jebelu avendu fiacare recurentu în vr'o Dumineca seu sabbatōre a se presentă în biserică d'acolo, spre a-si arată desteritatea în cantari și tipiculu bisericesc.

Dragsina, 13 Ianuarie 1880.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu protop. tractualu.

Conformu ordinațiunei venerabilului consistoriu gr. or. Oradanu dto 3. decembrie 1879 Nr. 863. B se escrie concursu pentru vacantă parochie de clasă a III-a din Sabolciu cottulu Bihoru protopresviteratulu Pestesului.

Emolumintele:

1. Birulu delă 65. fumuri câte ună vica cucurușu sfarmat.

2. Folosirea a loru 24. jugere pamentu intru-ună masa de clasă prima, langa casă parochială.

3. Delă totă casă ună diua de lucru cu palmele, cu mancarea, fără mancare jumătate di.

4. Cuartiru liberu cu două chilii, culina, și camara, precum și stolele indatinat.

Doritorii de-a ocupă această parochie sunt avisiati a-si trimitte recursurile lor instruate în sensulu Statutulu Organicu, și adresate Comitetulu parochialu Administratorulu pescu în Lugasiulu de sus postă ultima Elesd, și a se presentă în vre-o domineca, ori sabbatōre în santă biserică pentru de a-si arată desteritatea în cantare și oratorie, pana în 10 februarie st. v. 1880. în care diua va fi și alegerea.

Datu în Sabolciu la 31. decembrie 1879.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine. Teodoru Filipu m. p. Administratore pescu.